

Investeringer har dokumenteret effekt på produktivitsudviklingen

Der er en dokumenteret produktivitsgevinst ved at foretage investeringer, men der går typisk to år, før investeringen har positiv indflydelse på produktiviteten. Analysen viser desuden, at der generelt er en negativ produktivitsudvikling for svineproducenterne i perioden alt andet lige.

Resultater

I forbindelse med et ErhvervsPhD-projekt om investeringsadfærd i dansk landbrug er investeringernes påvirkning på produktiviteten undersøgt. Den nye analyse viser, at der er en dokumenteret produktivitsgevinst ved at foretage investeringer. Produktivitsgevinsten afhænger af den foretagne investerings type og størrelse. Der er for eksempel forskel på, om det er en investering i en ny markmaskine til 1 million kr. eller om det er en staldinvestering til 10 millioner kr.. En investering på en halv million Euro har en negativ påvirkning i størrelsesordenen 1-3 procent i investeringsåret, mens der næsten ikke er nogen påvirkning året efter investeringen. To og tre år efter investeringen er der en positiv effekt i størrelsesordenen 4-5 procent.

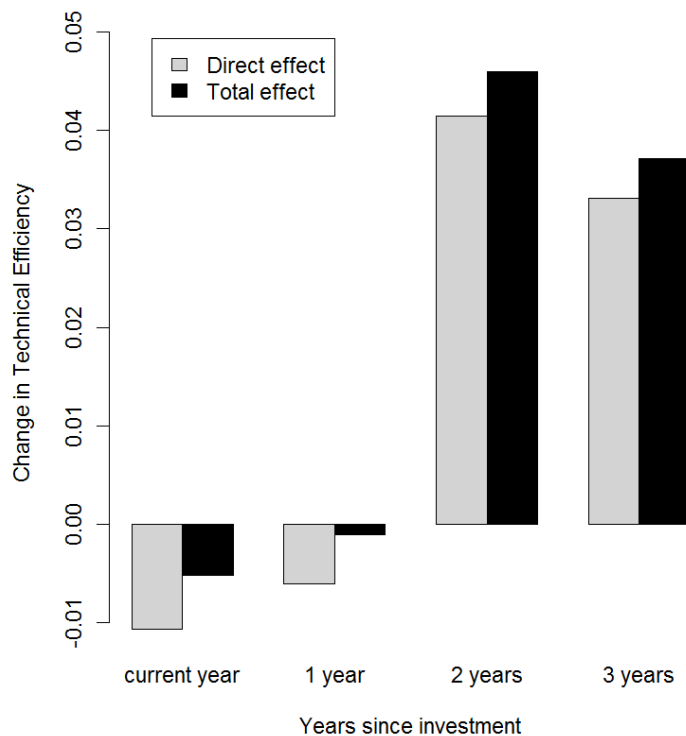
Trods de massive investeringer i landbruget, og det løft det giver at investere, viser analyserne et statistisk sikkert produktivitsfald på bedrifterne over tid. Den enkelte landmand som laver en investering klarer sig bedre relativt til de andre, men den generelle udvikling (for konstant størrelse) er negativ. Dette tilskrives reguleringer på dyrevelfærds-, antibiotika-, pesticid- og kvælstofområdet i perioden.

Baggrund

Størrelsesøkonomiske fordele og introduktion af ny teknologi til at øge produktiviteten er, for mange landmænd, årsagen til at der kontinuerligt foretages investeringer i landbrugsaktiver på bedriften. Knap 10.000 landbrugsregnskaber for danske svineproducenter er blevet analyseret for at undersøge, hvordan investeringer i bygninger og maskiner påvirker produktiviteten på en svineproduktionsejendom.

Nogle typer af investeringer i landbrugsaktiver er forbundet med omkostninger til indkøring. Når alle realinvesteringer i landbrugsaktiver eksklusiv jord er puljet sammen, så viser resultaterne, at produktiviteten falder i investeringsåret, mens der i året efter er der en marginal negativ påvirkning på produktiviteten. Den store positive påvirkning realiseres to og tre år efter investeringen har fundet sted. Størrelsesordenen afhænger af investeringens størrelse. I figur 1 er effekten af en investering på en halv million euro vist som den gennemsnitlige ændring i produktiviteten i forhold til de bedste. Oven i den direkte effekt af at investere er der den indirekte effekt, som kommer fra, at investeringer påvirker størrelsen på bedrifterne og større bedrifter er mere produktive.

Figur 1. Direkte effekter og totale effekter på produktiviteten af investeringer

Metode

For at måle hvor produktive landmændene, dvs. svineproducenterne i denne undersøgelse, er, estimeres en front med de landmænd, som er bedst til at omsætte input til output på bedriften. Input og output er omregnet til mængder, så en prisændring fra et år til et andet ikke har indflydelse på deres produktivitet. Alle andre landmænd bliver målt i forhold til hvor produktive de er i forhold til fronten. Efterfølgende er det blevet undersøgt om deres relative produktivitet er blevet påvirket af en foretagens investering.

Implikationer

Den forventede positive produktivitetseffekt af at foretage investeringer bliver realiseret, når det undersøges statistisk blandt danske svineproducenter i perioden 1996 til 2008. Effekter lader dog vente på sig og der går gennemsnitligt 2 år fra investeringen før de er realiserede. Dette bør finansieringskilderne også være opmærksomme på. Finansieringen, som bliver givet til en udvidelse af en stald, bør være tålmodig, da der typisk går et par år fra investeringen er foretaget til at det har en positiv effekt på produktiviteten.

Den positive effekt på produktiviteten er dog ikke det samme som, at investeringen er rentabel! Det bør analyseres i en rentabilitetsberegning. Hvis produktivitetseffekten er stor nok og varer ved i lang tid, da vil investeringen føre til, at den også er rentabel.

Omvendt viser resultaterne også, at hvis der ikke foretages investeringer så falder produktiviteten over tid. Det er i tråd med en anden videnskabelig artikel om dansk landbrug, som også fandt faldende produktivitet i perioden 1986 til 2006 (Rasmussen 2010). Den samlede effekt på produktiviteten i den undersøgte periode var dog positiv, da strukturudviklingen gjorde, at de størrelsesøkonomiske effekter mere end opvejede den negative udvikling. Når der gennemføres restriktioner på antibiotika-, pesticid- og kvælstofområdet i perioden vil det have en negativ indvirkning på evnen til at omsætte input til output, ligesom regulering på dyrevelfærdsområdet typisk fører til en større ressourceindsats uden forøget produktion af output.

I forbindelse med 2013 problematikken er det ofte svært for landmanden at opnå den fornødne finansiering til at foretage de investeringer der på bedste måde vil ruste bedriften til også at levere gode produktionsresultater efter 2013. Alternativet kan i mange tilfælde blive tilpasninger i det nuværende produktionsapparat således, at bedriften kan producere efter 2013. Denne slags investeringer er ikke blevet undersøgt, da der ikke har været mange af den slags investeringer i perioden 1996 til 2008. Resultaterne af PhD-projektet er formidlet i projektet "Fra ide til færdigt byggeri", hvor blandt andet den tværfaglige proces ved investeringer er blevet optimeret. Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kilder:

Rasmussen, S., 2010. Scale efficiency in Danish agriculture: an input distance-function approach. *European Journal of Agricultural Economics*, pp.335-67.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.